

Mange forbrugere forventer at købe mere økologi om 1-3 år

August 2023

Mange forbrugere forventer at købe mere økologi om 1-3 år

Landbrug & Fødevarer har maj 2023 spurgt danskerne, hvor ofte de køber økologi, hvilke varer de typisk køber i en økologisk udgave, samt deres forventninger til køb af økologi i fremtiden.

De vigtigste indsigter er:

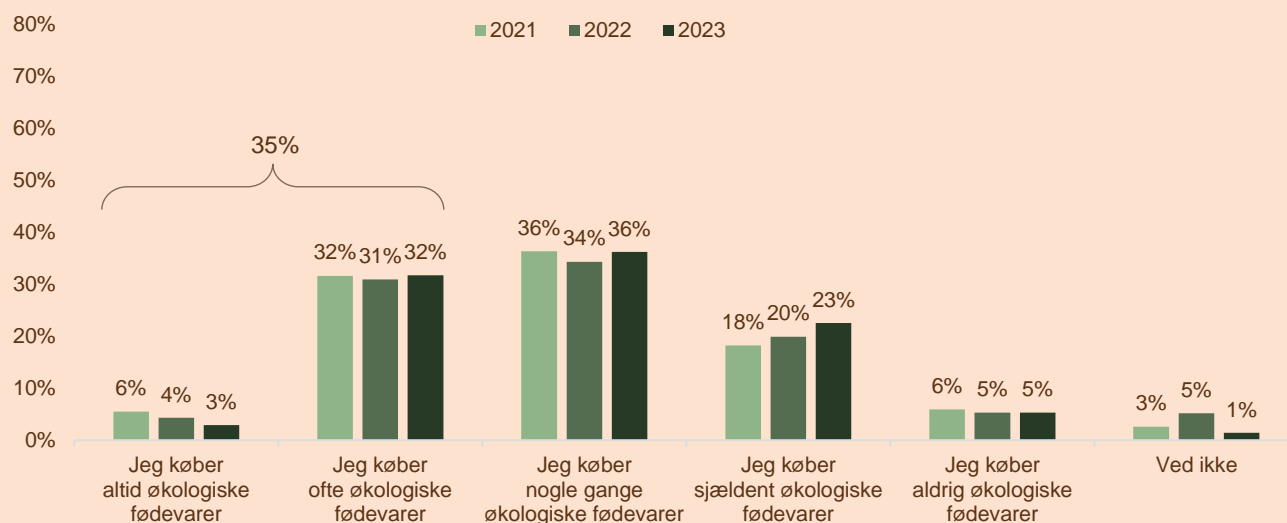
- Det er 35 pct. blandt danskerne, der 'ofte' eller 'altid' køber økologi, mens 36 pct. svarer, at de 'nogle gange' køber økologi. Dette er stabilt i forhold til samme målinger i 2021 og 2022. Danskere i aldersgrupperne 30-39 år og 60-70 år svarer oftere end andre, at de 'ofte' køber økologi, mens danskere ml. 18-29 år oftere end andre svarer, at de 'nogle gange' køber økologi.
- Som med tidligere år er grøntsager dét, som flest danskere typisk køber økologisk. Dernæst kommer æg, mejeriprodukter og frugt. Der er i årets måling et lille fald i andelen, der svarer, at de typisk køber frugt og bær økologisk.
- Ser danskerne 1-3 år frem i tiden, forventer hele 45 pct. at købe enten 'lidt mere' eller 'meget mere' økologi sammenlignet med deres forbrug i dag. Yderligere 45 pct. forventer at købe 'samme mængde' økologi, som de gør i dag, mens kun 4 pct. forventer at købe 'mindre' eller 'meget mindre'. Dette giver grund til forsigtig optimisme for fremtiden for økologisk producerede fødevarer.
- Det er oftere de yngste deltagere, der forventer at købe mere økologi om 1-3 år, end de gør i dag. Hele 18 pct. blandt de 18-29-årige forventer at købe 'meget mere', mens 38 pct. forventer at købe 'lidt mere'.
- Blandt dem, der forventer at købe mere, er det især grøntsager, kød og fjerkræ, frisk frugt, æg og mejeriprodukter, som man forventer at købe mere af i en økologisk udgave om 1-3 år.

Stabilisering i andelen, der svarer, at de 'ofte' eller 'altid' køber økologi

Det seneste år har stigende priser på bl.a. fødevarer og energi tvunget en del forbrugere til at kigge kritisk på deres forbrug og spild. Et aspekt, som for nogle har været taget op til overvejelse, er hvorvidt varen skal være økologisk produceret eller ej. Ofte ses en prisforskel mellem konventionelt og økologisk producerede varer, og dette kan for nogle have betydet, at økologi i nogle situationer er blevet fravalgt, selv om forbrugeren generelt gerne vil støtte op om økologi og gerne vil købe økologi, så vidt som det er muligt.

I en ny befolkningsundersøgelse gennemført af Norstat for Landbrug & Fødevarer i maj 2023 har vi spurgt danskerne om deres køb af økologi. Her svarer 35 pct. af deltagerne, at de 'ofte' eller 'altid' køber økologiske fødevarer, mens 36 pct. svarer, at de 'nogle gange' køber økologiske fødevarer. Sammenligner vi med samme undersøgelser i maj 2022 og 2021, ser vi lignende billede med så små forskelle, at de ikke er statistisk signifikante. Andelen, der efter egen opfattelse enten 'nogle gange', 'ofte' eller 'altid' lægger økologi i kurven, ligger således stabilt de seneste tre år. Ser vi dog på andelen, der svarer at de 'sjældent' køber økologi, er denne steget fra 18 pct. i 2021 til nu 23 pct. i 2023, mens andelen, der svarer 'ved ikke' i år er helt nede på 1 pct.

Figur 1. Spg: Hvor ofte køber du økologiske fødevarer?

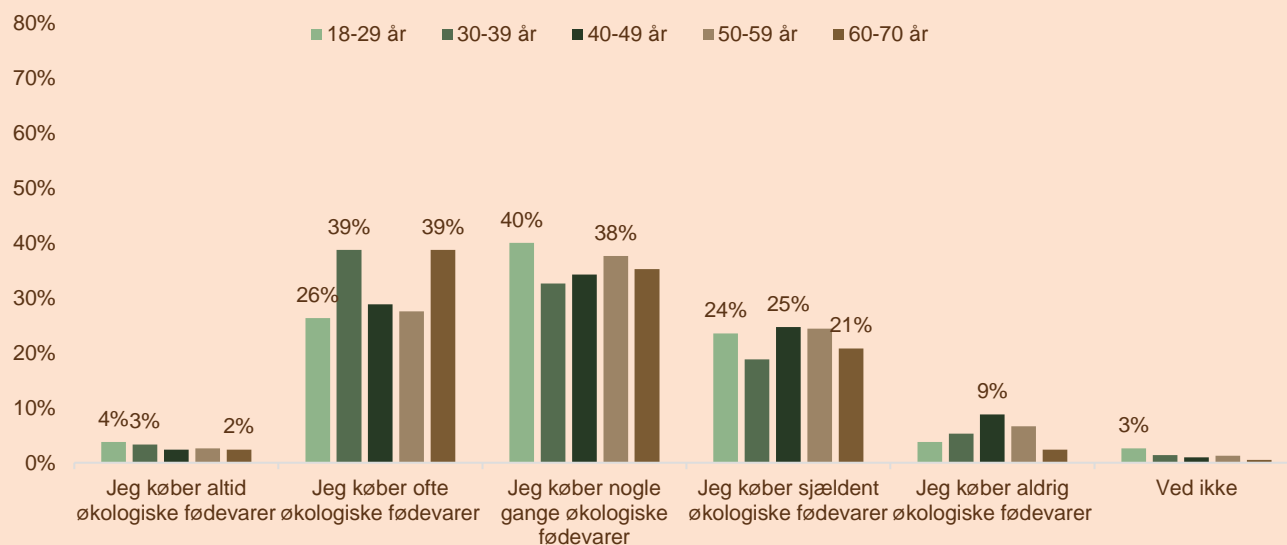

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer maj 2021 n=1003, maj 2022 n=1005 og maj 2023 n=1001. Undersøgelserne er nationalt repræsentative på køn, alder og region.

Stabiliseringen i andele, der 'nogle gange' eller 'ofte' køber økologi, siger dog ikke noget om 'hvor ofte' og ej heller noget om den præcise mængde. Dette kan netop for tiden være mindre end ellers grundet det seneste års prisstigninger på energi og fødevarer. Det er mere en indikation af, at andelene, der har taget økologi til sig og kigger efter dette, når de handler, forbliver stabilt.

Det er lidt oftere kvinder, der svarer, at de ofte eller altid køber økologi. Det er samtidig oftere danskere bosat i Region Hovedstaden. I denne gruppe er det 42 pct., der ofte eller altid køber økologi, mens det til sammenligning er 26 pct. i Region Syddanmark. Blandt forskellige aldersgrupperinger er der også lidt forskelle. Der er bl.a. oftere danskere i aldersgrupperne 30-39 år og 60-70 år, der svarer at de ofte køber økologi. Blandt de yngste deltagere er der omvendt flere end i andre aldersgrupper, der enten 'nogle gange' eller 'sjældent' køber økologi.

Figur 2. Spg: Hvor ofte køber du økologiske fødevarer? Fordelt på aldersgrupper:

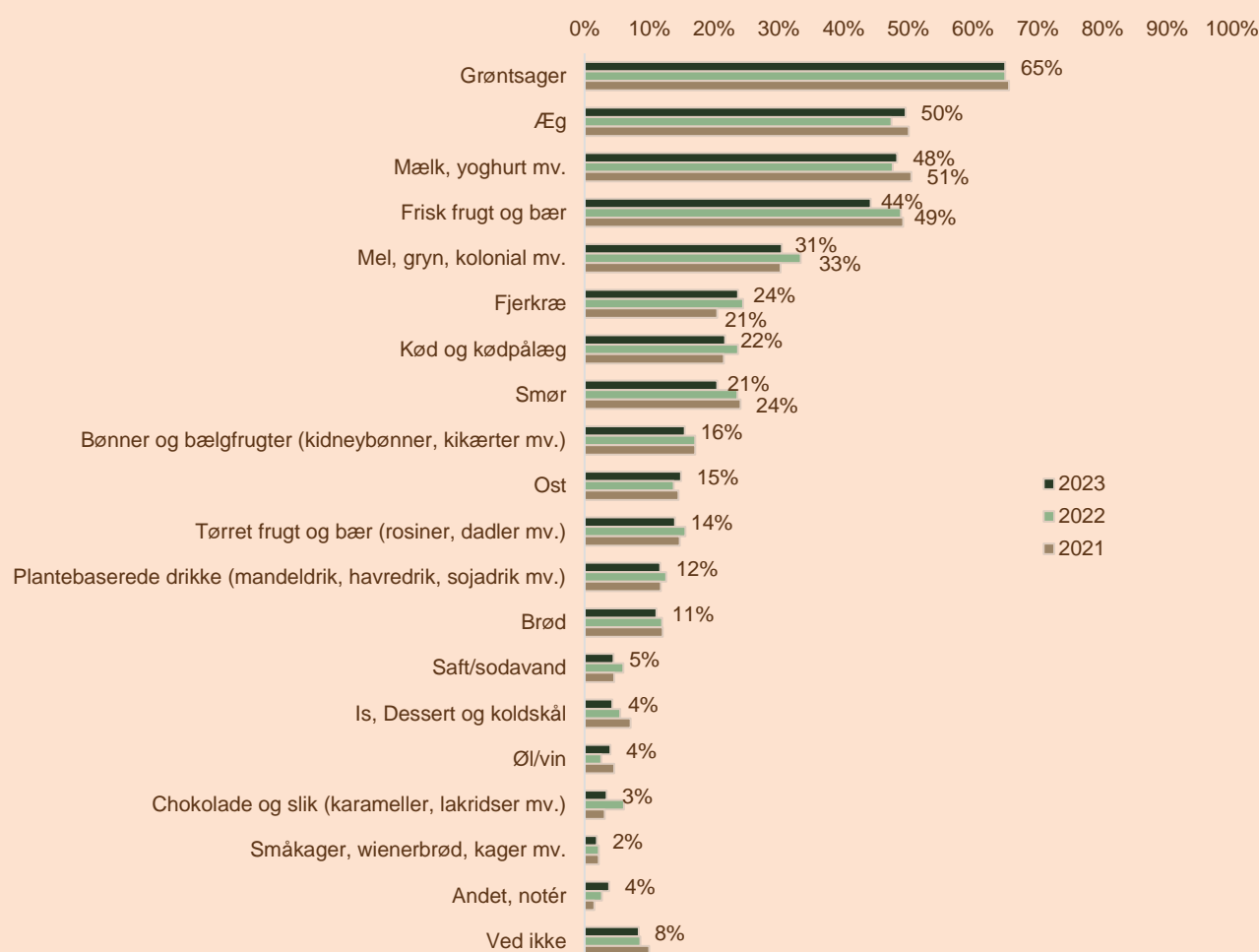

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer maj 2023 n=1001, heraf 18-29 år n=234, 30-39 år n=188, 40-49 år n=184, 50-59 år n=206 og 60-70 år n=189. Undersøgelsen er nationalt repræsentativ på køn, alder og region.

Grøntsager, frugt og mejeriprodukter er det, som oftest købes økologisk

Spørger vi danskerne, hvilke typer fødevarer man typisk vælger at købe i en økologisk udgave, ligger grøntsager igen i år på førstepladsen. Konkret svarer 65 pct. af dem, der køber økologi, at de typisk køber grøntsager, når de køber økologisk, mens 50 pct. typisk køber æg. Tæt derefter er mælk og yoghurt, som 48 pct. typisk køber økologisk, mens 44 pct. køber frugt og bær. Omvendt er der ikke mange, der vælger økologiske varianter af chokolade, slik og kager/småkager, mens drikkevarer som saft/sodavand og øl/vin typisk heller ikke er noget, der vælges i en økologisk variant. Sammenligner vi med tidligere målinger, svarer lidt færre i år, at de typisk køber frisk frugt og bær økologisk. Ellers ser vi ikke nævneværdige forskelle på, hvilke fødevarer, der ifølge danskerne typisk købes økologisk. Igen noget der indikerer, at forbrugerne ikke har vendt de forskellige økologiske kategorier ryggen, og gerne lægger økologiske varer i kurven, når de har mulighed for det.

Figur 3. Spg: Hvilke fødevarer vælger du typisk at købe økologisk? Angiv gerne flere svar.

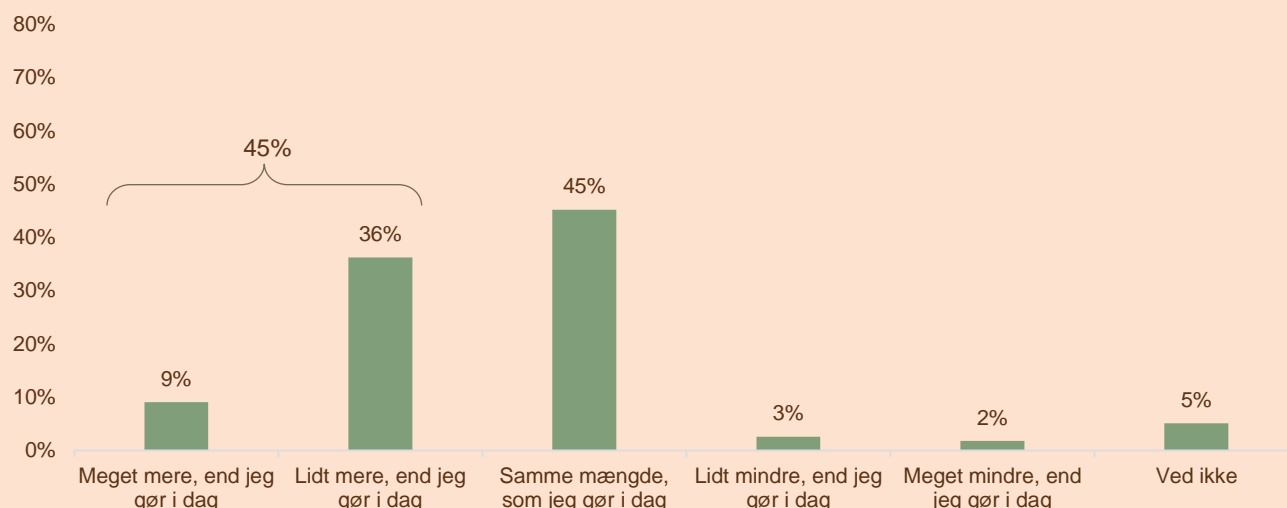
Kilde: Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer maj 2023 n=933, maj 2022 n=899 og maj 2021 n=918 (Køber økologi minimum sjældent). Undersøgelserne er repræsentative på køn, alder og region.

Knap halvdelen forventer at købe mere økologi om 1-3 år, end de gør i dag

Undersøgelsen har som noget nyt inkluderet spørgsmål om forventninger til økologi-forbrug i fremtiden. Her er der grund til forsigtig optimisme. Skal danskernes tænke 1-3 år frem, er det nemlig hele 45 pct. af deltagerne, der forventer at købe enten 'lidt' eller 'meget mere' økologi, end de gør i

dag. Yderligere 45 pct. forventer at købe den samme mængde økologi om 1-3 år, mens kun 4 pct. forventer at købe mindre økologi. Noget tyder derfor på, at en del danskere ser lyst på fremtiden og forventer at øge deres forbrug, når vi er forbi den aktuelle økonomiske situation. Dette kan ses i sammenhæng med, at Danmarks Statistik tidligere har vist, at økologisalget i detailhandlen faldt 3% i 2022 i værdi, mens nedgangen var noget større i mængde. Forbrugernes forventninger indikerer, at nedgangen kun vil være midlertidigt.

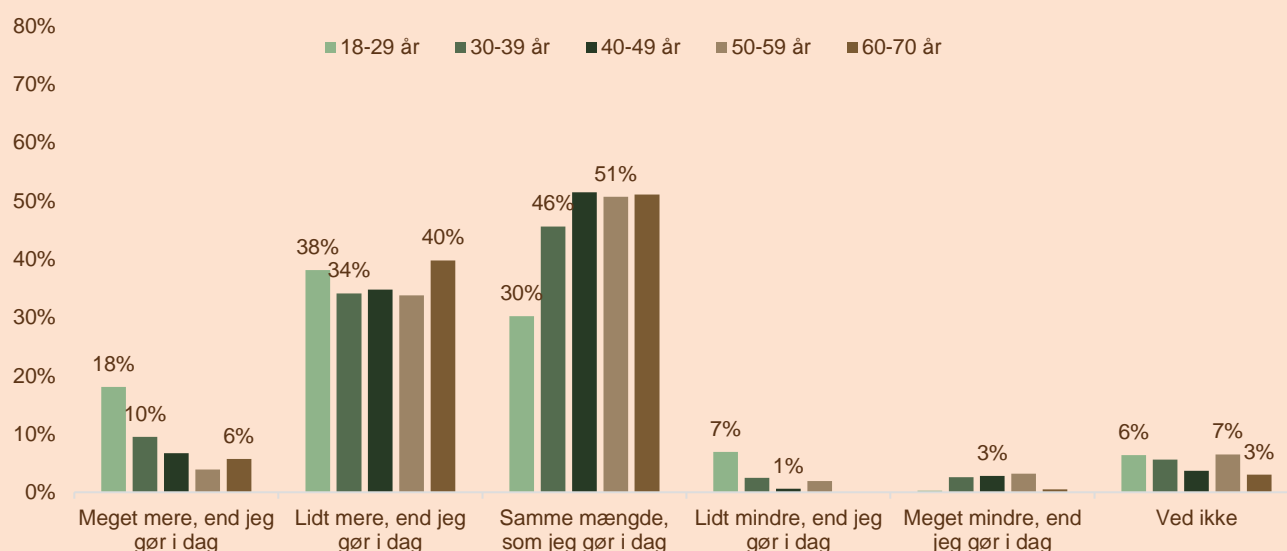
Figur 4. Spg: Hvis du tænker 1-3 år frem, hvordan forventer du så, at dit forbrug af økologisk mad og drikke vil udvikle sig? Jeg forventer at købe...

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer 2023 n=1001. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder og region. Tallene er afrundede.

At det oftere er de yngste deltagere, der 'nogle gange' køber økologi, behøver ikke betyde, at denne gruppe forholder sig mere tøvende over for økologi. Det er nemlig særligt de yngste deltagere, der forventer at købe *mere* økologi om 1-3 år, end de gør i dag.

Figur 5. Forventninger til økologiforbruget fordelt på aldersgrupper. "Jeg forventer at købe..."

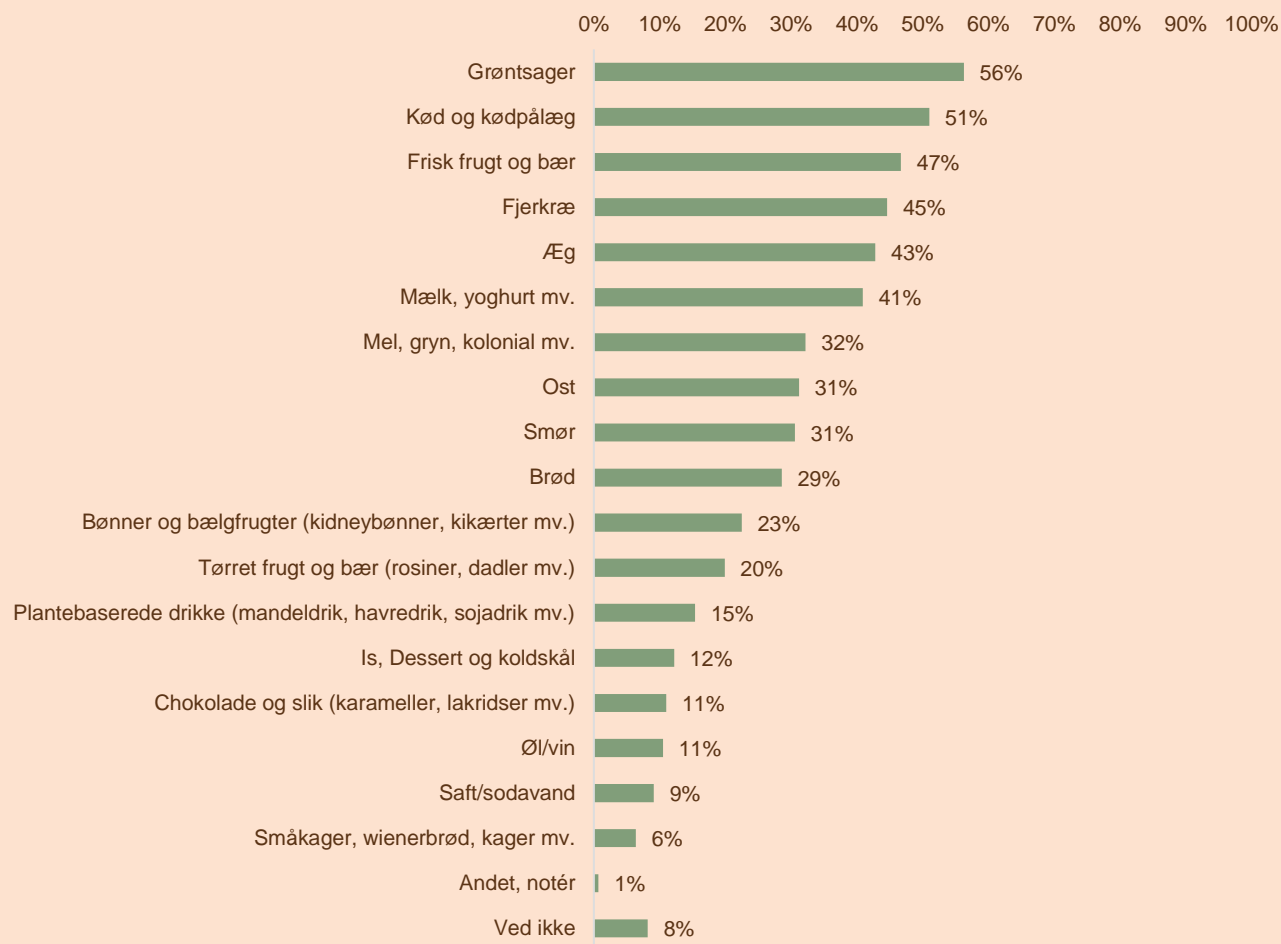

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer maj 2023 n=1001, heraf 18-29 år n=234, 30-39 år n=188, 40-49 år n=184, 50-59 år n=206 og 60-70 år n=189. Undersøgelsen er nationalt repræsentativ på køn, alder og region.

Forventning om øget forbrug af især økologisk grønt, kød og frugt i fremtiden

Vi har derefter spurgt de deltagere, der forventer at købe mere økologi i fremtiden, om, hvilke typer fødevarer de forventer at købe mere af i en økologisk variant. Her ser vi, at den mest populære kategori at købe økologisk – nemlig grøntsager – også er det, som flest forventer at købe mere af, når man tænker 1-3 år frem. På andenpladsen finder vi 'kød og kødpålæg', som 51 pct. af de adspurgte forventer at købe mere af om 1-3 år, Tredjepladsen indtages af 'frisk frugt og bær', hvilket er positivt, idet salget af denne varegruppe tydeligst har mærket, at nogle forbrugere, der ellers normalt ville vælge økologiske varianter, har været nødsaget til at spare ved indkøb af fødevarer.

Figur 6. Spg: Hvilke fødevarer forventer du at købe mere af i en økologisk variant, end du gør i dag? Angiv gerne flere svar:

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer maj 2023 n=453 (Kun stillet til deltagere, der forventer enten at købe meget mere eller lidt mere økologi om 1-3 år, end de gør i dag).

Vi så tidligere, at det lidt oftere er de yngste deltagere, der forventer at købe mere økologi om 1-3 år, end de gør i dag. Blandt denne gruppe er det ligeledes kategorierne i top-6, som de forventer at øge deres forbrug af inden for 1-3 år. Samtidig svarer de oftere end andre, at de forventer at købe mere af kategorierne plantebaserede drikke og saft/sodavand i en økologisk udgave.

Konklusion: Grund til forsigtig optimisme

De seneste år har været lidt atypiske for mange. Efter to år med covid-19-nedlukninger blev forbrugerne igen ramt i 2022. Stigende priser på bl.a. fødevarer og energi har i løbet af 2022 og begyndelsen af 2023 tvunget en del til at kigge kritisk på deres forbrug og spild, og nogle har været nødt til at købe en anden kvalitet eller anden mængde fødevarer, end hvad de har været vant til. Noget, der hos nogle kan være taget op til overvejelse, er køb af økologi, der således faldt med 3 pct. i værdi i detailhandlen 2022, mens nedgangen var større i mængde. Selv om man generelt gerne vil støtte op om økologi og gerne vil købe økologi, så vidt som det er muligt, kan stigende priser have betydet, at nogle har været nødt til at fravælge økologiske varianter.

Det betyder dog ikke, at danskerne har vendt økologien ryggen. Spørger vi direkte, ligger andelene, der efter egen opfattelse 'ofte' eller 'altid' køber økologi, stabilt i forhold til de to tidligere år. Grøntsager er fortsat dét, som flest danskere typisk køber økologisk. Dernæst kommer æg, mejeriprodukter og frugt. Der er i årets måling et lille fald i andelene, der svarer, at de typisk køber frugt og bær økologisk, men ellers ligger det forholdsvist stabilt, hvilke kategorier som danskerne foretrækker at købe i en økologisk variant. Dette er alt sammen med til at indikere, at en del, på trods af de stigende priser, gerne stadig lægger økologi i kurven, når de handler. Og at det lige for tiden måske blot kan handle om at købe lidt mindre mængder, fx færre antal økologiske varer eller en mindre pakkestørrelse på den økologiske vare, end man ellers har været vant til at købe.

Der er grund til forsigtig optimisme fremadrettet for producenter af økologiske fødevarer. Ser danskerne 1-3 år frem i tiden, er det nemlig hele 45 pct., der forventer at øge deres forbrug af økologi i forhold til deres forbrug i dag, mens 45 pct. forventer at forbruge det samme som nu. Kun 4 pct. forventer at købe mindre, end de gør i dag. Mange ser således lyst på fremtiden og deres muligheder for at øge forbruget af økologi, når den seneste tids periode med inflation og stigende priser er lagt bag os. Blandt de 45 pct., der forventer at øge deres forbrug, er der formentlig nogle, der overvurderer deres eget fremtidige forbrug. Dog, når tallene er så høje, så må det alligevel forventes, at vi vil se en stigning i salget, enten på grund af en stigende antal økologi-indkøb eller antal varer i kurven (frekvens), antal økologi-kunder (penetration) eller hvor mange penge, den enkelte kunde bruger på økologisk mad og drikke (værdi).

Særligt de yngste deltagere i undersøgelsen giver udtryk for optimisme. Det er hele 18 pct. blandt de yngste deltagere, der forventer at købe 'meget mere' økologi om 1-3 år, mens 38 pct. forventer at købe 'lidt mere'. Der er således ikke noget, der tyder på, at de 18-29-årige har vendt økologien ryggen, og dette er med til at indikere en lysere fremtid for økologien.

Om analysen

Undersøgelsen af gennemført af Norstat for Landbrug & Fødevarer i maj 2023 blandt 1001 danskere mellem 18-70 år. I analysen medtages fund fra to tidligere målinger om køb af økologi, ligeledes gennemført af Norstat for Landbrug & Fødevarer i maj 2022 blandt 1005 deltagere ml. 18-70 år og maj 2021 blandt 1003 deltagere. Alle tre undersøgelser er nationalt repræsentative på køn, alder og region. Billedet på forsiden er fra Pexels.com, fotograf Fabien Burgue.